

SÜG-Press

10. detsember 2019

leht asub aadressil www.syg.edu.ee

Number 633

KOLMAPÄEVAST LAUPÄEVANI

- K 11.12 20.00 Nostalgiaõhtu
N 12.12 08.10 Mälestuspäev
VAB konkurss „Koidulauliku valgel” Pärnus
- R 13.12 Jõulunädal 13.-20.dets (eriplaan)
17.00 Alklasside jõulukontserdid
18.30 Alklasside jõulukontserdid
SÜGi kodutütarde rühmalaager
- L 14.12 10.00 Matemaatika talvine lahtine võistlus SÜG
SÜGi kodutütarde rühmalaager
- R 13.12 Jõulunädal 13.-20.dets (eriplaan)
17.00 Alklasside jõulukontserdid
18.30 Alklasside jõulukontserdid
1.d on Lotte jõulumaal
- L 14.12 10.00 Matemaatika talvine lahtine võistlus SÜG
- P 15.12
E 16.12 10.45 Klassivanemate koosolekud
11.00-14.00 Alklasside jõululaat 2. korrusel
13.00 Direktsiooni koosolek
19.00 Kredo ja Krevera jõulukontsert linnarahvale
- T 17.12
K 18.12 19.00 PK Jõulupidu
N 19.12 19.00 G Jõulupidu
R 20.12 Lühendatud tundidega päev
Kingu maja jõululaat
16.00 Direktori vastuvõtt kooli töötajatele Kapiitlisalis
16.00 Kredo ja Krevera jõulukontsert õpetajatele
19.00 103. lennu kabaree-etendus
- L 21.12 JÕULUVAHEAEG

TÄNU TEGIJALE!

Rita Ilves, Sirje Kreisman — õpilaste suurepärase juhendamise eest maakondlikuks Koidulauliku konkursiks.

Arti Allmägi — gümnaasiumi mälumängude korraldamise ja läbiviimise eest.

Eena Mark — tantsurühma suurepärase juhendamise eest Ilma Adamsoni võistutantsimiseks.

Matemaatika ainekomisjon — matemaatika-informaatika teemalise nädala korraldamise eest.
Oesel Studium MTÜ ja TÜ — toreda teadusteatri Saaremaale toomise eest.

PALJU ÕNNE!

Karl Erik Kaljuste (6.A) — 10 olümpiastart
Võrus 60m jooks 1. koht

PEDAGOOGILISED KÕNELUSED

- K, 11.12 Marju Roberts, Reet Lulla, Liina Truu. Erasmus+-ga Türgis 2
N 12.12 Direktsiooni info
R 13.12 Merike Kuldsaar.
Geograafiaõpetajate sügispäevad
E 16.12 Mari laululapsed
T 17.12 Riina laululapsed
K 18.12 Tiia Rihvki jõululuulet
N 19.12 Mari laululapsed

KAS KOOL ON ÜKS INIMENE?

Meie kooli kõige pikemaks nimeks oli Viktor Kingissepa nimeline Kingissepa 1. Keskkool. Olid ajad ... Seoses kooli muutmisega põhikooliks peab ilmselt muutuma ka nimi, kuigi üksjagu inimesi on öelnud, et nime ei peaks muutama. Sellest tulenevalt oli üheks nimevariandiks pakutud ka Kuressaare Põhikool SÜG. Merit Karise asjatundlikud lood ajakirjanduses oleksid olnud väga teretulnud hääletusprotsessi käigus, aga kas nüüd alustame jälle algusest e küllap on paljud teisedki võimelised oma arvamusi avaldama ja neid põhjendama... Samas lõpptuseks kiiret ju pole e tark ei torma.

Kus me siis praegu oleme? Täiesti avalikult ja kohaliku ajakirjanduse kaasabil oli võimalik esitada kõikvõimalikke nimevariante põhikooliks muutuval SÜG-ile. Saadetud ligi sajast variandist valisid oma tosin isekesks välja nii kooli juhtkond, hoolekogu kui õpilasesindus. Siis istuti kokku, vaieldi ja valiti lõpptosin. Hääletusandmestikus lisati igale nimele ka lühike selgitus. Toimus esimene ava-

lik hääletusvoor, kus pidi hääletama kolme võimaliku variandi poolt. Tulemused:

1. Kuressaare Linnakool — 48,1%;
2. Saaremaa Ühiskollegium — 40,8%;
3. Kuressaare Hariduse Kool — 39,6%;
4. Saaremaa Ühiskool — 33,1%;
5. Arensburgi Kool — 32,7%;
6. Johannes Aaviku Kool — 29,1%.

Ülejäänud nimekandidaadid said juba oluliselt vähem hääli. Kolm populaarsemat läksid nädal kestvasse lõppvoorut oma saatust ootama. Tulemused:

1. SÜK e Saaremaa Ühiskollegium — 45,5%;
2. KHK e Kuressaare Hariduse Kool — 29,1%;
3. KLK e Kuressaare Linnakool — 25,4%.

Samal ajal Saarte Hääles toimunud avalikul alternatiivhääletusel kogus samuti kõige rohkem hääli SÜK. Mis selle nime häda on? Ehk see, et „ühis“ ja „kolleegium“ kõlavad nagu sünonüümid? Paraku nii sõnade tähendused kui ka keel tervikuna on ajas muutuvad ja lisaks ka inimkogemuspõhised. Küllap soovisid hääletajad jätta alles vähemalt midagi e „Saaremaa“ ja „Ühis“ ning „kolleegium“ tundus olevat miski, mis tundub meie riigis legaalne (Tallinna Vanalinna Hariduskollegium gümnaasiumina ja Maarjamaa Hariduskollegium põhikoolina). Ilmselt mõjus ka see, et säilub omaseks saanud lühend SÜG häälduse samaväärses SÜK-i asendamisega. Sõna „ühiskollegium“ ei tundu mulle küll mingi väärdõnana. Olgem siiski Aaviku-meelset — ühiselt ja kollegiaalselt e kõik koos ja üksteist arvestavalt. Seda enam, kui vallajuhid lõpuks aru saavad, et meie HEV-maja on vaja korda teha. Linna paariaastataguse kava järgi oleks see täna juba olemas. Aga siis tuli vald ja muutusid võimujooned ...

Mis võiks olla Johannes Aaviku Kooli vastu? Lühidalt öeldes lihtsalt see, et nii paljude tuntud vilistlaste seast on üht esile tõsta väga raske või lausa ebaõiglane. Võtame lahti kooli esimese ajalooraaamatu väljapaistvate vilistlaste osa ja uurime, kes võiksid Johannes Aaviku konkurendid olla (minu subjektiivne valik):

- Aleksander Peter Eduard von Buxhoeveden — lõpetas 1873, riiginõunik, Saaremaa maanõunik ja maamarssal ...;
- Ferdinand Heinmets — lõpetas 1927, tuntud füüsik, ...;
- Nikolai Kann — lõpetas 1896, Tallinna Realkooli direktor, Asutava Kogu liige, haridus- ja

ja sotsiaalminister ...;

- Lembit Krumm — lõpetas 1947, Eesti TA akadeemik ...;
 - Ivo Linna — lõpetas 1967, valiti sajandi saarlaseks nr 1, ...;
 - Margus Lopp — lõpetas 1968, Eesti TA akadeemik ...;
 - Juhan Peegel — lõpetas 1938, Eesti TA akadeemik, Eesti ajakirjanduse „isa“ ...;
 - Jüri Tuulik ja Ülo Tuulik — lõpetasid 1958, kirjanikud, ...;
 - Albert Uustulnd — lõpetas 1948, kirjanik ja laulude autor ...;
 - Debora Vaarandi — lõpetas 1935, luuletaja
- Avades väljapaistvate õpetajate osa, saaks jätkata:

- Anna Raudkats — teadagi kes üha taaspopulaarsemal rahvatantsumaastikul.

Millegipärast ei ole seal nimetatud Püha kiriku pastorit Frey-d (Peter Heinrich von Frey, 1785 - 1833), kelle nimelist matemaatikapreemiat me juba paar veerandsajandit välja anname, kes on esimese eestikeelse matemaatikaõpiku autor ja olnud ka lühikest aega Kuressaare Linnakooli rektor. Ühtlasi peetakse teda ka eesti luule esimeseks teoreetikuks.

Ja veel - anname välja ka meie vilistlase Osvald Timmase kunstipreemiat, Paul Saagpaku nimelist inglise keele preemiat ning meie kolmandat korrust täidab meie vilistlase Eerik Haameri eeposegraafikasari.

Sellise ekskursiooni tulemusena võiks Johannes Aavikut kindlasti pidada meie kooli vilistlaste tipuimimeseks, aga aeg teeb oma töö ja kooli vundamendiks on juba ammu ka paljud teised – nii juba rahvusvahelisel tasandil ilma teinud õpilased ja neist võrsunud teadlased kui aastakümneid neidsamu õpilasi õpetanud õpetajad. Miks ei võiks kool olla Indrek Peili, Inge Vahteri, Rita Ilvese, Mari Ausmehe või mõne teise tänase õpetaja nimeline – kõik siiani nimetatud 26 aastaõpetajat on ju selle väärilised?

Sestap – jätame ühe isiku tõstatamise ja leidkem mõistlik nimi nii umbes-täpselt aastast 1522 algatatud kooli täna enamust või vähemasti selle kooliga kõige suuremat kokkupuudet omavate inimeste jaoks.

Kooli omanikule mõistlikku otsustamist ja kõigile rahulikku jõuluaega soovides

Viljar Aro, koolijuht

IN MEMORIAM MATI HINT

5. detsembril suri mitmete SÜGi õpetajate õpetaja, keelemees ja mõtleja Mati Hint. Vähem kui aasta tagasi, 4. jaanuaril sel aastal, kõneles ta mees kooli eestikeelsena tegutsemise 100. aastapäevale pühendatud konverentsil eestikeelse hariduse mõttest. SÜG-Press avaldab ettekande lahkunud suurmehe mälestuseks.

Konverents Saaremaa Ühisgümnaasiumis 4. jaanuaril 2019

Eestikeelse hariduse mõte

Mati Hint

Kui me hakkame analüüsima mingit olukorda, kimbatust, ebamäärasust või ebaselgust, pidevas muutumises olevat protsessi, kui püüame teadvustada, mis meiega juhtub, siis peaks üks esimesi samme sellel teel olema oma olukorra kaardistamine: mis toimub, mis meid ümbritseb, mis meid mõjutab, kes meid mõjutavad, mis võimalused meil on käimasolevaid protsesse mõjutada, ühesõnaga — määrata kaardil oma asukoht ja soovida, et meie kaart oleks võimalikult täpne, paraja detailiseeritusega ja sobivalt ülevaatlilik.

Meie konverentsi teemaks on emakeelne haridus Eestis. Mis olukorras me arutame eestikeelse hariduse mõtte üle ja räägime alternatiividest sellest loobuda või selle tähtsust vähendada? Kellele on mõttekas eestikeelne haridus lasteaiaast doktoriõppeni, ja kes argumenteerivad selle küsitavaks seadmise poolt? Ja mis on ühe või teise vaate argumentid ning kuidas nad seostuvad selle maa elujõulisusega. Sellest tuleb alustada.

Juba aastaid räägitakse-kirjutatakse Eestis kultuurikatkestuse ohust. Selle teemaga seoses viidatakse ka inglise keele jatkui vältimatu ja soovitava hüve pealetungile Eesti haridussüsteemis, esialgu kõrghariduses, aga juba on ingliskeelustumise märke ka üldharidussüsteemi madalamatel astmetel.

Üldiselt valitseb sotsiaalteadlaste ja keeleteadlaste hulgas suuremate vaidlusteta arusaam, et kultuurikatkestus on ühiskonnale katastroof. Kultuurikatkestus on sideme kaotamine juurtega, nagu nüüd öeldakse. Lihtne näide oleks see, kui pealekasvavat põlvkonda ei kõneta laused nagu “Kui Arno isaga koolimajaja jõudis...” või “Tee tööd ja näe vaeva, siis tuleb

ka armastus”, või kui enam ei osata koos laulda “Ma tahaksin kodus olla” või kui ei teata midagi libahundist.

Minu seisukoht on, et kultuurikatkestus käib Eestis praegu täie hooga. Minu kõnemes ei mahu kuigi palju näiteid, ma toon esile sellised ilmingud, mis meid igapäevases elus ei häirigi. Kultuurikatkestus ei pea toimuma nii robustselt, et tulevad võõrad tankid ja helikopterid, väikerahva kultuuri- ja poliitikaeliit küüditatakse või lastakse maha ja tulevik lahutatakse minevikust. Kultuurikatkestuse olemust on Eestis ammu mõistnud: “Kes minevikku ei mäleta, see elab tulevikuta.” Korrosioon toimub nii, et see võib välja näha väga ilus, nagu meelelahutustööstuse mahetoode, mille tarbimisel kaotuste peale ei mõeldagi. Niisiis mõned kultuurikatkestuse või kultuurinihke sümptomid.

1. Sideme kaotamine eesti-baltisaksa kultuuri vaimse ühisosaga, eelkõige saksa keele oskuse katastroofiline taandumine Eesti kultuuriruumist; kui omal ajal, esimese Eesti Vabariigi maareformi oludes oli saksa ülakihhi raamidesse surumine Eestis vältimatult vajalik, selleks et Eesti saaks prioriteetseks, siis nüüd tähendab saksa keele oskuse allakäik sideme kaotamist euroopaliku eesti kultuuri algaegadega; inglise keelel (kõigest kaheldamatust sümpaatiast Inglismaa rolli suhtes Eesti Vabadussõjas) ei ole tänapäevase eesti kultuuri tekkimisega kuigi palju seoseid; vene keele roll on teistsugune, aga kindlasti on vene kultuuril Eesti ruumis olnud ja on jätkuvalt suur tähtsus.

2. Sideme kaotamine või nõrgenemine praeguste generatsioonide vahel: me räägime-kirjutame x-, y- ja z-generatsioonidest, aga kuidas need meie eneste järgnevad põlvkonnad haakuksid ilma kultuurikatkestuseta Eesti järjepideva kultuuriga, sellest me ei taha kõnelda. Ühel jõulueelsel nädalalõpu päeval kõneles Vikerraadios Märt Treier, kuidas ta andis ühes klassis meediatundi: teema oli Facebook ja kõik rääkisid kaasa, aga kui Märt Treier lõpetas tunni, mainides järgmise meediatunni ainet — Postimeest, ja paludes järgmiseks tunniks kõigil Postimees kaasa võtta, siis valitses klassi vaikus, ka üleskutse kordamine ei andnud tulemusi, kuni et üks neiu küsis arglikult, mis mehe me peame kaasa võtma (!); see tähendab, et meie generatsiooni toimetavad ja hangivad oma informatsiooni

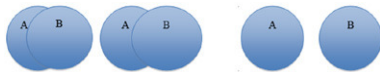

täiesti erinevatest kanalitest; Eesti ühiskond ei ole killustunud sektoriteks ja segmentideks mitte üksnes majandus- ja poliitiliste huvide erinevuste tõttu, vaid ka horisontaalselt.

3. Tallinna Kirjanduskeskuse ning Tammsaare ja Vilde muuseumide direktor Maarja Vaino on äsja ilmunud Eesti Rooma Klubi toimetiste kõites kultuurikatkestust näitlikustanud selliste piltidega ("Mõõt või meevald" 2018, lk 110; siin veidi muudetud):

A on vanem põlvkond ja B on pealekasvav põlvkond: kultuuri järjepidevuse tagab

A ja B mitte just täpne, aga suureulatuslik kattumine, A ja B saavad üksteisest aru, sest järgneval põlvkonnal on eelmise põlvkonnaga küllalt suur kultuuriline ühisosa; teine pilt kaardistab meie praegust situatsiooni: kahe põlvkonna kultuuride ühisosa on drastiliselt väiksem; kolmas pilt on kultuurikatkestus, nii et eelneval ja järgneval põlvkonnal pole enam ühisosa.

Põhimõtteliselt sama moodi kujutlevad keeleteadlased ka keele üleandmist eelmiselt põlvkonnalt järgmistele: mitte päris täpselt, ikka toimub teatud ulatuses grammatika ja sõnade tähenduste ümbertõlgendamine, aga järjepidevus ei ole ohustatud, kui ei tule keelevahetust. Kolmas pilt kujutab keelevahetust.

Õnneks me ei ole veel selles kolmandas faasis, aga leidub kaasmaalasi, kes seda meile projekteerivad. Kuidas see sünnib? Ma tõin eespool näite jõulueelse aja Vikerraadiost, aga sama kurb näide on mul minu armastatud Klassikaraadiost jõuluajal: jõululaulude saatel Nostalgia. Nostalgia tähendab igatsust minevikus olnu järele, meenutamist. Klassikaraadios tähendas nostalgia ingliskeelseid Ameerika jõululaule. No kellel meist siin vähegi küpsemas eas olevatest saaks olla nostalgiat ingliskeelsete Ameerika jõululaulude järele? Minul on igatsus luterlike ja Saksa kultuuriruumi jõululaulude järele.

Niimoodi meiega manipuleeritaksegi. Ma ei kahtle, et Klassikaraadio väga haritud saatetehid saavad aru, et Eestis ei saa olla kuigi laialdast nostalgiat ingliskeelsete Ameerika jõululaulude järele, aga ometi niisugune kultuurinihke

pähemäärimine toimub. Ma ei tea, kust tulevad suunised, aga ma tean, et need suunised töötavad meie eesti kultuuri järjepidevuse vastu.

Mis on eestikeelse hariduse ja eesti kultuuri mõte? Eestikeelse hariduse ja teaduse mõte on hoida Eesti harituna, kultuuri tarbimise ja kultuuri loomise võimalisena. Inimene on inimene ka seetõttu, et ta ei ela üksnes leivast, vaid ka armastusest ja kultuurist. Eestikeelse hariduse ja eestikeelse teaduse mõte on missioon Eesti. Eestikeelne kultuur, juurteni välja, aitab ühiskonnal püsida sidusana. Eesti riigi olemasolu ilma eesti keeleta ja eestikeelse kultuurita oleks vaevalt mõeldav, veel vähem on võimalik kujutleda Eesti riigi tekkimist sada aastat tagasi, kui siin ei oleks olnud oma keelt ja juba ka küllalt arenenud euroopalikku kultuuri.

Muidugi on Eesti territooriumil ja Eesti riigil ka geopoliitiline mõõde. Seda geopoliitilist mõttekust on peale Eesti enda vaja ka maailma valitsajatel ja ümberjagajatel, kellele eesti keel ja kultuur pole tähtis. Siin on peidus suur paradoks: Eesti riiki, tema territooriumilapikest on maailma suurtel vaja oma võimumängudes, aga nad ei saa eriti hästi aru, et see maalapike on Eesti riik üksnes seetõttu, et siin on eesti keel ja eesti kultuur ja nende jätkusuutlikkuse tagajana eestikeelne koolisüsteem.

Vabadussõja eelõhtul arutati Saksa ja Balti-Saksa ringkondades saksakeelse Balti hertsogiriigi loomise mõtet (minu isa Oskar Hint sai Vabadussõja alguses Tartumaal Rõngu vallavanemaks just seetõttu, et ametis olevat vallavanemat kahtlustati mõjutatuses Balti hertsogiriigi mõtte pooldajate poolt; Mats Traat on sellest kirjutanud ajaloolise põhjaga novelli, aga kas otsest reetmist kavatseti, see pole vist ajaloolastelgi päris üksmeelselt selge). Aga kui...? Kas me kujutame ette, kus oleks Eesti praegu, kui saksakeelne Balti hertsogiriik oleks teoks saanud? Minu ettekujutuses oleks Eesti staatus siis praegu nagu Kaliningradi oblastil, sest saksakeelsele Ida-Preisimaale rahvaste enesemääramise õigus ei laienunud. Mis põhjusel oleks see laienenud saksakeelsele Balti hertsogiriigile?

Eesti riigi peamine mõte on eesti keele ja eestikeelse kultuuri säilitamine. Ja Eesti riigi püsimise kõige veenvam argument ja garantii on eesti keel. Eestikeelne hariduselu on enesestmõistetavalt selle missiooni kõige tähtsam lüli. See ongi minu kõne lõpppunkt: kui

me väärtustame Eestit ja eesti kultuuri, siis lähtepunkt on eestikeelne haridus.

Siin on veel ka truuduse A ja B: mis õigusega me asendame eelnevate põlvkondade töö eestikeelse hariduse, eestikeelse teadusterminoloogia, eestikeelse teaduse arendamisest näiliselt kasuliku ingliskeelsetumisega (viide Tammsaarele: "Truudus") ?

Kui me hülgame truuduse, siis me oleme hüljanud kõik. Ka armastuse. Ka armastuse Eesti vastu. Sest "Süda on nagu linnupesa. Kui see kord hüljata, siis variseb see maha ja läheb katki." (Joel Haahtela "Täheseelge, lumivalge") "Truu Eestile" tähendab olla truu ka eestikeelsele haridusele. Minul on lihtne olla nii otsustav: truu surmani.

Inimese elu on sisukas, kui ta kuulub kuhugi, ja kui ta hindab kõrgeks seda, kuhu ta kuulub. Kõige loomulikum on kuuluda sinna, kuhu sa tõesti kuuludki ja saada selleks, kelleks sa oled sündinud. Niimoodi on meil rohkem lootust leida oma elule mõte. Goethe sõnadega: "Inimesele, kes iseendaks jääb, jääb palju." Nii on ka eesti kultuuriga: kui eestikeelne eesti kultuur jääb muutudeski iseendaks ja iseendale truus, siis on ta tugev ja aitab meil oma elu täita elumõttega.

NOSTALGIAÕHTU

Kolmapäeval, 11. detsembril kell 20.00
SÜGi aulas

kooli mälestuspäevale pühendatud
Krevera ja Kreputlaste **NOSTALGIAÕHTU**
„Vanade majade jutt...“

Sissepääs tasuta

JÕULUNÄDAL

Jõulukuu on täies hoos
Tähistagem jõule koos
Jõulunädal ongi käes
Ühendagem oma väed.
Jõulunädalal me koos
Tegutseme täies hoos
Mis me teeme, kuhu läeme
Seda sellest kavast näete.

Esmaspäev, 16. detsember

Meie klassiruumid on kaunistatud.
Esimesel korrusel on jõulupostkast, kuhu kõik
saavad oma tervitused viia.

Päeva stiil: **TALVE VÕLUMAA** (sinine, valge, sädelev)

11.00-14.00 A lgklasside jõululaat 2. korrusel
Kõik algklasside õpilased saavad oma kaup
müüa. Hind kaubale tuleb ise mõelda. Müüa
võib kõike: maiustusi, pirukaid, vanu/ uusi
mänguasju, jõulukaunistusi jm. Müüja seab ise
korda enda müügilaua ja mõtleb läbi, kuidas
teenitud raha kasutada.

10.45 Põhikool
mandariinide söömine aulas, igast klassist 1
õpilane, kaasa 5 mandariini.

11.45 Gümnaasium
mandariinide söömine aulas, igast klassist 1
õpilane, kaasa 5 mandariini.

19.00 Kreedo ja Krevera jõulukontsert
kapitlisaalis

Teisipäev, 17. detsember

Päeva stiil: RUDOLFI PÄEV (sarved, punane nina)

11.45 Algklassid

suure jõulupildi joonistamine aulas, pliitsid kaasa!

9.45 Põhikool

villasesokijooks aulas, igast klassist 6 osalejat, villased sokid kaasa!

10.45 Gümnaasium

villasesokijooks aulas igast klassist 6 osalejat, villased sokid kaasa!

Kolmapäev, 18. detsember

Päeva stiil: JÕULUFILM (lemmikjõulufilmi tegelased)

11.45 Algklassid

klassipäkapiku tegemine 2. korrusel, iga klass teeb ühe paberile joonistatud ja välja lõigatud elusuures inimese kuju ja koos joonistatakse sellest kujust oma klassi päkapikk

10.45 Põhikool vs gümnaasium

jõululaulude lahing aulas

11.45

Põhikool ja gümnaasium kingituse lahtipakkimine aulas, igast klassist 1 õpilane, kaasa labakindad

19.00 Põhikooli jõulupidu aulas

Neljapäev, 19. detsember

Päeva stiil: KULD ja KARD

JÕULULAAT

10.45 ja 11.45 ja 12.45 vahetundidel aulas

Igast klassist (5.-12. klass) võib laadal olla piiramatu arv müüjaid. Müüa võib kõike: maiustusi, pirukaid, kooke, vanu/ uusi mänguasju, raamatuid, jõulukaunistusi jm. Müüjad registreerivad end hiljemalt esmaspäevaks, 16. 12) huvijuhtide juures.

19.00 Gümnaasiumi jõulupidu aulas

Reede, 20. detsember

Lühendatud tunnid

Päeva stiil: PÄKAPIKU TÖÖKODA (punane, päkapikumüts)

2. vahetund algklassid

päkapikuvõimlemine võimalas

3. vahetund

tantsuvahetund põhikoolile ja gümnaasiumile võimalas

16.00 Direktori vastuvõtt ja kontsert kooli töötajatele kapiitlisaalis

19.00 103. lennu kabaree esietendus kooli aulas

MAAKONDLIK KOIDULAULIKU KONKURSS

4. detsembril toimus KG-s maakondlik Koidulauliku konkurss, kus tuli esitada üks tekst L. Koidulalt ja teine K.M. Sinijärvelt.

Etlejaid hindas žürii, kuhu kuulusid Anneli Meisterson, Heli Jalakas ja Virge Varilepp.

Meie koolist osalesid Kreverast Uku Pokk — Grand Prix, Cathrin Benita Poopuu — laureaat ja Kreisest Liisi Kilgas — laureaat.

Saaremaad esindavad 12.12 Pärnus toimuvall üleriigilisel konkursil Uku Pokk ja põhikooli võitja Triinu Rääm KG-st.

Rita Ilves

Gümnaasiumi mälumängu neljas voor

Klass	I	II	III	IV	IV k	Kokku
10AB	12	3	5	9	7. k	29 7. k
10C	14	18,5	19	22	I-II k	73,5 I k
11AB	12	12,5	16	20	III k	60,5 III k
11C	16	12,5	18,5	22	I-II k	69 II k
12A	13	12,5	15	18,5	4. k	59 4. k
12B	12	11,5	18,5	12	5. k	54 5. k
12C	13	8	12	10	6. k	43 6. k

Gümnaasiumi mälumängu neljas ja viimane voor toimus 5. detsembril. Teemadeks olid seekord energia, lipud, kulinaaria, kool ja haridus, varia ja SÜG, igas valdkonnas viis küsimust. Neljanda vooru tugevamad klassid olid võrdselt 22 punktiga 10.C ja 11.C klass, neile järgnesid 11.AB klass 20 punktiga ja 12.A klass 18,5 punktiga.

Viimane voor tõi muudatusi ka medalikohtade heitluses, nimelt tõusis 11.AB klass neljandalt kohalt esikolmikusse edestades 12.A klassi vaid 1,5 punktiga. Mälumängu võitis 10.C klass ja teisele kohale tuli 11.C klass. Teisel poolaastal alustavad mälumängu põhikooli õpilased.

Palju õnne esikolmikule, kes näitasid tugevaid teadmisi paljudes valdkondades!

I koht - 10.C klass

II koht - 11.C klass

III koht - 11.AB klass

Arti Allmägi, huvijuht

KOOLISESE ARITMEETIKAFINAALI TULEMUSED

Selle aasta aritmeetikafinaali tublimad olid gümnaasiumis:

1. koht Triinu-Liis Torri (11.c),
2. koht Feridee Sevostjanov (12.c) ja
- 3.-4. koht Kennar Kahju (11.c)
- 3.-4. koht Alari Nuut (11.c)

7.-9. klasside seas

- 1.-2. koht Jürgen Liiv (9.b)
- 1.-2. koht Katrin Lindmäe (9.b)
- 3.-5. koht Robin Maranik (7.a)
- 3.-5. koht Jaagup Rang (7.b)
- 3.-5. koht Ragnar Tisler (7.a)

4.-6. klasside õpilaste seas saavutasid

1. koht Illimar Kirss (6.b)
2. koht Jarno Mononen (6.b)
3. koht Luise Ling (5.b)

Marit Kikas

INFORMAATIKAVIKTORIINI TULEMUSED

2019. aasta informaatikaviktoriin oli avatud 03.12.2019 kell 16.00 kuni kell 19.00.

Vastamiseks oli vaja internetiga varustatud veebibrauserit ja vastamise asukoht ei olnud piiratud.

Auhinnad (Apollo Kino 10€ kinkekaart) läksid

I koht - Katri Maripuu, 12A, 11 punkti

II koht - Raul Koppel, 10A, 9 punkti

III koht - Lisete Vahu, 8A, 8 punkti

Palju õnne võitjatele!

Küsimused ja õiged vastused:

Mis aastal hakkasid Larry Page ja Sergey Brin arendama projekti, millest kasvas välja otsingumootor Google? 1996

Mis on hetkelise seisuga enimmüüdü videomäng kogu maailmas, kõiki erinevaid platvorme arvestades? Minecraft

Mis koht on teadlaste arvates kõige tõenäolisem abakuse päritolu? Mesopotaamia

Mis operatsioonisüsteemid on loodud ja kasutuses Apple'i poolt? Mac OS ja iOS

Mis klahvikombinatsiooniga saab Windowsis peita kõik aktiivsed aknad ja näidata töölauda? Windowsi logonupp + D

Kes ostis ära populaarse eestlaste poolt arendatud suhtlustarkvara Skype? Õigeks loeti nii eBay (esimene müük) kui ka Microsoft (hetkeline omanik)

Binaarne arvustusüsteem kasutab arve, mille alus on 2.

Milline süsteem takistab internetist pärit sissetungijaid? Tulemüür

Terabaidi väärtus. 2 astmel 40

Esimene "Final Fantasy" mäng lasti välja aastal 1987 ja teine osa nimega "Final Fantasy II" tuli juba välja aastal '88. Mis numbrit omab hiljutisem mäng antud seeriast? XV (15)

Henrik Pihl, arvutiõpetaja

INTERVJUU MERLIN VARESEGA

1. Kust te pärit olete? Kuidas moodus teie lapsepõlv?

Olen sündinud ja kasvanud Pärnu metsas Vändramaal. Pere pesamunana olen olnud hoitud ja armastatud, saanud lapsena teha seda, mida olen tahtnud. See on olnud nii õnn kui õnnetus. Kõik oma suved veetsin ma aga vanaema juures Saaremaal Vältä külas.

2. Mis on teie seos Saaremaa Ühisgümnaasiumiga?

Jalgratturite koolitajana olen õpetanud SÜG-i lapsi jalgratta juhilubade saamiseks.

3. Kes oli teie lemmikõpetaja kooliajal? Miks?

Kõige parem õpetaja oli Vändra Gümnaasiumi eesti keele ja kirjanduse õpetaja Anne Vaher. Ta oli range ja nõudlik, aga väga hea huumorimeelega. Suurepärase kombinatsioon, millest ma sain aru alles gümnaasiumi lõpuklassides. Tänu temale õppisin austama ilusat keelekasutust.

4. Milline õpilane te ise koolis olite?

Aktiivne. Tegelesin laulmisega, erinevate spordialadega, kooliürituste korraldamisega. Õppimises olin kohusetundlik, aga ilmselt oleks võinud rohkem pingutada.

5. Mis on muutunud võrreldes teie kooliajaga?

Kool on palju avatum. Õpilastel on suuremad valikud. Õpetajatel on rohkem võimalusi ja vahendeid oma aine huvitavaks muuta. Lapsevanemad on enam kaasatud.

6. Kelleks te tahtsite väikese tüdrukuna saada?

Loomaartistiks.

7. Miks just väikeklasside õpetaja?

Noortekeskuse igapäevastest külastajatest ühed eredamad tegelased käisid koolis SÜG-i väikeklassides. Noorsootöötaja ametikohalt lahkudes nägin võimalust nende lastega koolis õpetajana edasi töötada. Kandideerima koolis mind üks väikeklassi õpilane ja ma olen teda selle eest ka tänanud.

8. Mis töökohta oleksite valinud, kui õpetaja ametit ei eksisteeriks?

Oleksin edasi liikunud tervisedenduse valdkonda, aga nii, et jäänud seotuks ikkagi laste ja noortega.

9. Olite Kuressaare Noorteaamas noorsootöötaja. Kuivõrd erineb õpetaja elukutse noorsootöötaja omast?

Noortekeskusesse tuleb noor vabatahtlikult, kooli aga... Nali naljaks, aga üks see kõige suurem erinevus seisnebki formaalse ja mitteformaalse hariduse vastandamises.

Noorsootöö annab võimaluse ennast avastada ja särada ka nendel noortel, kes koolis varju kipuvad jääma.

Igapäevases töös ma samas suurt erinevust ei näegi, mõlemad elukutsed sisaldavad rolle, mille eesmärk on noorel inimesel aidata kasvada, suunata õigetele valikutele ja valmistada neid ette tulevikus ühiskonnas toime tulema.

10. Palju õne! Lõpetasite tänavu Tallinna Tervishoiu Kõrgkooli. Kuidas rakendate saadud uusi teadmisi oma igapäevases töös?

Aitäh! Püüan rakendada teadmist, et kui inimene teeb või ei tee midagi, võib see olla seotud oskuste ja teadmistega, aga ka näiteks riskitajuga, enesetõhususega, harjumustega, hoiakutega või hoopis motivatsiooniga ning kõigi nendega tuleb tegeleda erinevalt, et esile kutsuda muutus. Teadlikkuse suurenemine ei tähenda veel käitumistavade muutust.

11. Umbes mitu korda päevas ajavad õpilased Teid naerma?

Päris naerma on nad ajanud mind vähe, kuigi meil on koos väga tore. Pigem saan öelda, et tunnen nendega koos olles heameelt ja rõõmu.

12. Kas teil on hobid? Ehk räägite lähemalt?

Tervisesport on suur osa minu olemusest. Usun vanasõna, et terves kehas terve vaim.

Lisaks olen aktiivne vabatahtlik. Näiteks toimus just Kaitseliidu evakuaatioõppus Orkaan, kus koos lastega olime evakueeritavad. Ees on ootamas Toidupanga kogumispäevadel osalemine.

13. Üks väike soov koolirahvale...

Õpilastele soovin julgust katsetada, julgust eksida ja taas uuesti proovida. Soovin, et teil oleks kõigil vähemalt üks täiskasvanud inimene, keda te usaldate ja kellega jagada oma mõtteid, rõõme ja muresid.

Kolleegidel on aga kõik juba olemas- sära silmades, avatud meel, soojus südames ja tahe seda jagada. Soovin siis seda, et te ennast hoiaksite- haiguste hooaeg on algamas!

Noorterühm Õieti pealinnas võistlustules

30. november - 1. detsember toimus Tallinnas Viimsis Ilma Adamsoni võistutantsimine, kust oli ka meil, Õieti tantsurühmal, imeline võimalus osa võtta.

Konkurents oli kõrge ning enne lavale astumist valdas meid tõeline pingeline. Ei ole lihtne suursuguste tantsuansamblitega nagu Tarbatu või Kuljus ühte lava jagada. Rahva ette astudes

kadus aga kogu pingeline ning võimust võttis siiras rõõmutunne, mis kindlasti ka vaatajateni jõudis. Nõustume kõik, et tänu kõrgele konkurentsile ja koos veedetud ajale oleme me ühtsemad kui eales varem.

Ürituse tegi eriti eriliseks see, et meile anti erakordne võimalus osaleda Ilma Adamsoni meistriklassi tantsuproovis, mida naine ise oma täies säras ja hiilguses läbi viis. 85-aastane tantsupedagoog läks ka ise muusikasse nii sisse, et tehnika seletamise asemel hoopis näitas meile laval liueldes samme ette.

Oleme oma 8. koha üle siiralt uhked ning see annab suurt motivatsiooni edasi töötamiseks. Nägime laval tõeliselt kõrget taset ning vaatasime imetlusega Eesti parimaid rahvatantsuansambleid esinemas. Usun, et meie igäihe peast vilksas läbi unistus kunagi sama osav tantsija olla.

Oleme kogu oma rühmaga tänulikud selle võimaluse eest ja tänulikud ka oma juhendajale Eenale, kes meiega selle kadalipu oli valmis ette võtma. Ilma Adamsoni võistutantsimine avardas kindlasti meie silmaringi ning täiendas uhkelt meie kogemustepagasi.

Õieti I tantsijad

4.-5. klasside rahvastepallivõistlused

6. novembril toimusid Orissaares maakonna 4.-5. klasside tüdrukute ja poiste rahvastepallivõistlused.

Meie kooli esindasid tüdrukute võistkonnas Johanna Altmets ja Mirell Õiemets 4.b klassist; Annabel Pors 5.a; Marin Ool 4.d; Elizabeth Kelder, Luise Ling, Liisa Nõmm ja Britta Truu (kapten) 5.b klassist. Kohale tuli 5 kooli võistkonnad.

Esikohale mängisid end Valjala tüdrukud. SÜGi võistkond sai kaela II koha medalid ning pääsu piirkondlikule DUMLE rahvastepalli turniirile 29. novembril Kuressaares.

Selles võistluses osalesid Johanna, Mirell, Annabel, Elizabeth, Luise, Liisa, kapten Britta ja Anastasia Väin 5.b klassist.

Esimeses alagrupis kohtusime Uuemõisa AK, Kohila Mõisakooli ja Jõõpre kooliga. Saime 2 võitu ja ühe kaotuse ning pääsesime teise ringi edasi. Seal kohtusime Kohila G, Oru K ja Pärnu Sütevaka HG-ga, kellele kaotasime väga-väga napilt. Seega 6 mängust 4 võitu ja 2 kaotust.

Sellise seisuga oli lõpuks neli võistkonda. Nii tuli võitja selgitamiseks vaadata geimivõitudest saadud punkte ja omavaheliste mängude suhet. Meil selles mõttes polnud õnne – jäime 4. kohale. Lohutuseks ainult see, et turniiri võitjaks tulnud Oru koolist olime meie kõvemad. Tüdrukute parim mängija mõlemal turniiril oli Luise Ling.

Poisid said maakonnas II koha ja piirkonnas 6. koha. Võistkonnas olid Raimond Vaher, Carlos Püüding, Mattias Kobin 5.b klassist; Markus Trei, Steven Roosiks 5. a-st ning Hugo Sarapu, Steven Mägi ja Tristan Koppel 4.b-st. Piirkondlikus mängus Steveni asemel Reio Viil 4.b-st.

Kehalise kasvatuse õpetaja **Ly Haandi**

SÜGI SISEKERGEJÕUSTIKU MEISTRIVÕISTLUSED 2019

Käesoleval aastal toimusid kooli sisekergejõustiku meistrivõistlused kahel järjestikusel kolmapäeval, vastavalt 20. novembril põhikoolile ja 27. novembril gümnaasiumi õpilastele. Seekord oli arvestus klasside, mitte sünniaastate põhine, vaid meistrid selgitati 3 arvestuses: 5.-6. kl, 7.-9. kl ning 10.-12. kl, mis tõi oluliselt juurde ka osalejaid, nii et meistrid selgusid läbi tihedama konkurentsi.

Klassidevahelises arvestuses võidutsesid taas need klassid, kes panustasid ühtse võistkonnana rohkem. Sel aastalgi läksid klassidevahelisse võistlusesse arvesse ka sügisesed võistlused palliviskes ja 600m jooksus põhikoolile ning 100m ja 600m jooksus gümnaasiumi õpilastele.

5.-6. klasside arvestuses osas võitis **6.b** 176 punktiga, teise koha saavutas **6.a** 162 punktiga ning kolmas oli **5.a** 148 punktiga. Punkte saadi vastavalt saavutatud kohale: 5.-6. klasside arvestuses andis esimene koht 13p, teine koht 11p, kolmas 10p, neljas 9p, ..., 12. kohast alates said sportlased tulemuse eest 1p.

7.-9. klasside arvestuses osas võitis **8.b** 295 punktiga, teine oli **9.b** 279 punktiga ning kolmas **8.a** 246 punktiga. 7.-9. klasside arvestuses sai esimene koht 19p, teine koht 17p, kolmas 16p, neljas 15p, ..., 18. kohast alates said sportlased tulemuse eest 1p.

10.-12. klasside ühtseima võistkonna suutis sel aastal moodustada **10.c**, kes edestas teisi klasse ülekaalukalt 526 punktiga. Neile järgnesid **11.ab** 364 punktiga ning kolmanda koha saavutas **11.c** 252 punktiga. 10.-12. klasside arvestuses andis esimene koht 22p, teine koht 20p, kolmas 19p, neljas 18p, ..., 21. kohast alates saavad sportlased tulemuse eest 1p.

Soojad tänusõnad soovin öelda toetajatele, kes aitasid röömustada võitjaid ja teisi võistlejaid auhindade ja loosiauhindadega — Grand Rose Spa, FitLife Kuressaare, Spordikomitee, Bürootaevas, Turu lihapood, Kolme Päeva Jooks MTÜ, Saaremaa Võrkpalliklubi, ilusalong Ann, kooli söökla. Kindlasti suur-suur aitäh ka kehalise kasvatuse õpetajatele ja samuti kõigile teistele kohtunikele õnnestunud võistluse läbiviimise eest!

Alade esikolmikud ning meistrimedalite omanikud koos tulemustega on järgmised:

60M JOOKS

5.-6. klass T

1. Kaisa Pilden	5a	9,75
2. Helena Õisnurm	6b	9,85
3. Britta Truu	5b	10,22

5.-6. klass P

1. Karl Erik Kaljuste	6a	7,97
2. Ron Sebastian Puiestee	6b	8,34
3. Laur Erik Laine	6b	8,93

7.-9. klass T

1. Triinu-Liis Toom	8a	9,25
2. Kirke Medri	9b	9,31
3. Kristiin Nelis	8b	9,47

7.-9. klass P

1. Kennet Puiestee	8a	7,94
2. Sten Normet Noor	9b	8,25
3. Martin Truverk	8b	8,53

10.-12. klass T

1. Kaisa Tiitson	11c	8,8
2. Lota Sagor	12b	9,22
3. Eva Sagor	11ab	9,35

10.-12. klass P

1. Romet Vahter	10c	7,66
2. Raul Tahk	10ab	7,84
3. Miko Pärn	11c	8,01

KAUGUSHÜPE

5.-6. klass T

1. Marie Loviise Siim	6a	3,64
2. Helena Õisnurm	6b	3,57
3. Anett-Merili Moring	5b	3,52

5.-6. klass P

1. Ron Sebastian Puiestee	6b	4,80
2. Karl Erik Kaljuste	6a	4,56
3. Laur Erik Laine	6b	4,30

7.-9. klass T

1. Maribel Rimmel	7a	4,40
2. Kirke Medri	9b	4,11
3. Kristiin Nelis	8b	4,01

7.-9. klass P

1. Kennet Puiestee	8a	5,38
2. Martin Truverk	8b	4,90
3. Artur Kuning	8b	4,88

10.-12. klass T

1. Gendra Allikmaa	12c	4,59
2. Luise Vevers	11c	4,34
3. Lota Sagor	12b	4,30

10.-12. klass P

1. Henrik Veskinõmm	10c	5,22
2. Karl Lember	12c	5,05
3. Siim Andres Himmist	10c	4,93

KÕRGUSHÜPE

5.-6. klass T

1. Maria Tiidus	6b	1,25
2. Kaisa Pilden	5a	1,20
3. Gendra Sepp	5a	1,20

5.-6. klass P

1. Ron Sebastian Puiestee	6b	1,55
2. Karl Erik Kaljuste	6a	1,45
3. Karl Peeter Kilumets	6a	1,35

7.-9. klass T

1. Triinu-Liis Toom	8a	1,30
2. Lisete Vahu	8a	1,25
3. Kariina Kasjanenko	9b	1,25

7.-9. klass P

1. Artur Kuning	8b	1,55
2. Kennet Puiestee	8a	1,55
3. Artur Medri	9b	1,45

10.-12. klass T

1. Huberta Karma	12c	1,30
2. Eva Sagor	11ab	1,30
3. Sandra Kukkk	10ab	1,25

10.-12. klass P

1. Karl Lember	12c	1,65
2. Raul Tahk	10ab	1,60
3. Miko Pärn	11c	1,55

KUULITÕUGE

5.-6. klass T

1. Lissandra Pajunurm	6a	9,12
2. Grete Paju	5b	8,25
3. Neidi Sink	6a	6,78

5.-6. klass P

1. Sten Erik Mägi	6b	8,68
2. Kaur Vesberg	6b	7,76
3. Aleksander Väin	6a	7,70

7.-9. klass T

1. Karmen Ehanurm	9b	9,24
2. Annabel Raun	9b	7,93
3. Triinu-Liis Toom	8a	7,78

7.-9. klass P

1. Artur Kuning	8b	10,99
2. Ermo Nõmm	9b	9,24
3. Karro Vatsfeld	8b	9,10

10.-12. klass T

1. Gendra Allikmaa	12c	10,66
2. Luise Vevers	11c	8,64
3. Karolin Kask	10c	8,06

10.-12. klass P

1. Romet Vahter	10c	12,61
2. Robin Alba	12b	11,07
3. Mikk Nahkur	10c	10,69

TV 10 Olümpiastarti 49. hooaeg sai stardipaugu 7. detsembril Võrus

TV 10 Olümpiastarti 49. hooaja esimene etapp läks meie kooli õpilastel väga hästi. Esimesel etapil, mis toimus 7. detsembril 2019 Võru spordihallis, säras meie kooli noortest kõige enam vanemate poiste arvestuses (sünd. 2006-2007) võistlev 6.a klassi õpilane **Karl Erik Kaljuste**, olles kõige kiirem 60m jooksus. Võiduajaks jooksis Karl Erik 7,70. Lisaks oli võistlustules 6.b klassi õpilane **Ron Sebastian Puustee**, kes ajaga 8,24 saavutas 11. koha. Veel oli vanematel poistel võistluskavas teivashüpe, kus Ron Sebastian saavutas uue isikliku rekordiga 2.71 tubli 9. koha.

Oma panuse kooli üldarvestuse punktisummasse andsid veel nooremate poiste arvestuses (sünd. 2008-2009) võistelnud **Daniel Piht** (5.a) ja **Arthur Patrick Säask** (4.b). Mõlemad poisid võistlesid hästi nii kõrgushüppes, saavutades tulemused vastavalt 1.11 (Daniel) ja 1.16 (Arthur Patrick) kui ka 60m jooksus, kus Daniel läbis distantsi ajaga 9,54 ning Arthur Patrick 9,87.

Vanemate tüdrukute (sünd. 2006-2007) arvestuses andsid panuse üldpunktisummasse 60m jooksus **Maribel Remmel** (6.a) ajaga 9,28 ja **Gelin-Desire Soeson** (6.a) ajaga 9,71. Kuulitõukest lisandus punkte **Kristin Poopuu** (7.b) tulemuse 9.06 ja Maribeli 8.58 eest. Nooremate tüdrukute (sünd. 2008-2009) arvestuses tegid kaasa **Lee Tamm** (3.b) ning **Lenna Koovisk** (5.a). Lee tõi koolile punkte 60m jooksus ajaga 9,95 ning Lenna kõrgushüppes tulemusega 1.06. Lenna jooksis ka 60m jooksu, mille läbis ajaga 10,23.

Vanemate poiste arvestuses oli 60m jooksus kiireim Karl Erik Kaljuste (6.a).

Kadri Pulk, kergejõustiku treener

**UUT KIRJANDUST
RAAMATUKOGUS**

ILUKIRJANDUS:

P. Kooli Raivo Järvi. Kõike muud kui KUKUPAI (valusalt aus sissevaade kunstniku ellu) Pegasus, 2019

A. Frank Anne Franki päevik. Tagakoda 1942-1944 (liigutav perekonnakroonika; käesolev väljaanne on esimest korda eesti keeles täielik, ilma päeviku algsete ja hilisemate avaldajate väljajäteteta) Tänapäev, 2019

A.B. Ragde Elunautijad (norra kirjaniku õrn, kuid jõuline romaani peresuhetest; Neshovi-saaga viies raamat, järg raamatutele: Berliini paplid, Erakvähid, Rohelised aasad, Andestada saab alati) Eesti Raamat, 2018

R. Nay Meie väike saladus (ülimalt põnev psühholoogiline põnevik) Rahva Raamat, 2019

L. Colombani Palmik (3 naist, 3 saatust, 3 põimuvat lugu, mida seob üks vabadusekihk) Varrak, 2019

M. Haddon Kentsakas juhtum koeraga öisel ajal (imelisel sürrealne, südantliigutav, inspireeriv teos) 2018

M. Kadastik Kevad saabub sügisel (Mart Kadastiku esikromaan) Varrak, 2013

LASTE- JA NOORTEKIRJANDUS:

A. Kivirähk Tont ja facebook (järg raamatutele: "Kaka ja kevad" ja "Karneval ja kartulisalat) Varrak, 2019

I. Raitar Väikese taimetarga 12 saladust (õpetab tundma taimi, millega saab ise ennast aidata) Legend, 2017

M. Forsel Parem kui kaneelilai (tore äri raamat lastele, sobib majandustunnis kasutamiseks) M.Forsel, 2019

K. Hindrikus Millest sa unistad? (kui oled laps, pole ühelgi unistusel piiri...) Tammerraamat, 2019

J. Jägerfeld Superkoomik (raamat noortele, täis elegantset koomikat ja traagikat) Varrak, 2019

M. Keränen Soome pitsa (Supilinna salaselts Rampsu kümnes juhtum) Keropää, 2019

Poliitika. Kes? Miks? Kuidas? (lihtne selgitus noortele, mis reeglite järgi poliitikat aetakse) Koolibri, 2018

Uudiskirjanduse kohta leiate infot raamatukogu andmebaasist RIKSWEB <http://192.168.0.5/> (SÜG-i sisevõrgu aadress)

Iivi Jakobson, raamatukogu juhataja

